Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

05-06 березня 2026 року

Харків – 2026

УДК: 001:33:65
У 66

Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 05-06 березня 2026 року). Харків : ДБТУ. 2026. 541 с.

ГОЛОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

В.М МИХАЙЛОВ – проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор.

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

М.Л. СЕРІК – проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, кандидат технічних наук, доцент;

Ю.М. САГАЧКО – завідувачка кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

В.І. АРАНЧІЙ – перший проректор Полтавського державного аграрного університету, професор;

І.Г. БРІТЧЕНКО – проректор з міжнародних зв'язків, професор Університету менеджменту безпеки в Кошице (Словаччина), доктор економічних наук, професор;

С.І. ВАСИЛІШИН – директор Інституту обліку і фінансів НААН, провідний науковий співробітник ННЦ «Інститут аграрної економіки», доктор економічних наук, професор;

Н.М. ВДОВЕНКО – завідувачка кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;

Т.А. ВЛАСЕНКО – завідувачка кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, доктор економічних наук, професор;

О.В. ГРІДІН – доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;

Ю.І. ДАНЬКО – проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;

С.О. ЗАЇКА – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, професор;

С.М. КВАША – проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;

Т.М. ЛОЗИНСЬКА – завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування ПДАУ, доктор наук з державного управління, професор;

О.С. МАКОВОЗ – професор кафедри менеджменту Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, професор;

О.В. МАНДИЧ – професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

А.В. МОСКАЛЕНКО – декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;

С.І. МІНЕНКО – завідувачка відділу аспірантури та докторантури, Голова Ради молодих вчених ДБТУ, членкиня РМВ при ХОВА, доктор філософії, доцент;

В.М. НАГАЄВ – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор;

Г.П. ПАСЕМКО – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор наук з державного управління, професор;

РАФАЛ РЕБІЛАС – проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурнича, Республіка Польща;

ЯЦЕК СКУДЛАРСКІ – доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;

О.В. СМІГУНОВА – в.о. вченого секретаря Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України, кандидат економічних наук, доцент;

І.Б. ЯЦІВ – професор кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ЛНУП, доктор економічних наук, професор;

А.М. ЯЦУН – професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор.

© Автори матеріалів, 2026
© Державний біотехнологічний університет, 2026

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ І НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ, СПІВРОБІТНИКИ ТА ЗДОБУВАЧІ ЯКИХ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІЇ:

- *Academy of Economic Studies of Moldova, Chişinău, Republic of Moldova*
- *Baltic International Academy. Riga, Latvia*
- *Cahul State University „Bogdan Petriceicu Hasdeu", Cahul, Republic of Moldova*
- *Daugavpils University, Daugavpils, Latvia*
- *State University of Moldova, Republic of Moldova*
- *Warsaw University of Life Sciences*
- *Департамент бюджету і фінансів Харківської міської ради*
- *Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації*
- *Державний біотехнологічний університет*
- *ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*
- *Дрезденський технічний університет*
- *ДУ Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН*
- *ДУ Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України*
- *Запорізький національний університет*
- *Інститут демографії та досліджень якості життя НАН України*
- *Інститут тваринництва НААН*
- *Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН*
- *Київський Столичний Університет імені Бориса Грінченка*
- *Миколаївський національний аграрний університет*

- *Мукачівський державний університет*
- *Національна академія Національної гвардії України*
- *Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»*
- *Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»*
- *Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»*
- *Національний транспортний університет*
- *Національний університет водного господарства та природокористування*
- *Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова*
- *Одеський національний університет імені І.І. Мечникова*
- *ОКЗ «Харківський організаційно-методичний центр туризму»*
- *Полтавський державний аграрний університет*
- *Сумський національний аграрний університет*
- *ТОВ «Харківський університет»*
- *Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*
- *Університет медицини та соціальних наук*
- *Управління житлово-комунального господарства та будівництва Лозівської міської ради Харківської області*
- *Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця*
- *Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна*
- *Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова*

Секція ***Облік, аналіз та фінансовий контроль як інструменти ефективного управління економічними процесами*** 250

Zaika S., Skudlarski J.
The place of management diagnostics in the system of management decision-making in an enterprise 251
Бержанір І.А.
Організація бухгалтерського обліку в умовах цифровізації економіки 254
Гамаюнова В.В., Бакланова Т.В.
Економічна ефективність вирощування гібридів кукурудзи різної групи стиглості за застосування позакореневого підживлення 256
Левицька Н.М.
Сучасні підходи до управлінської діагностики в діяльності медичних установ 260
Мещеряков В.Є., Гарькава М.А.
Аналіз економічної ефективності аграрного сектору України в сучасних умовах 262
Остапенко Р.М., Бірченко Н.О.
Цифрові технології в обліку та аналізі: формування етичної та ефективної поведінки здобувачів 266
Павлючок Т.А.
Бухгалтерський облік для управління торгівельним процесом: проблеми застосування 273
Растворцев Р.А., Хіменес Х.Р.
Соціально-економічні аспекти розвитку гольф-індустрії в Україні 276
Сіренко І.О., Лега О.В.
Оптимізація матеріальних потоків у контексті ESG-стратегій підприємства 279

Секція ***Маркетингові стратегії та управління комунікаціями в умовах глобалізації та цифрової трансформації*** 283

Adewole Elijah Adesokan
Entrepreneurial financial literacy and sustainable development of family-owned SMEs in Liberia: a comprehensive literature review 284
Umer Qadir Sofi
Self-control, present bias, and over-indebtedness among young adults: an economic framework 285

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Бержанір І. А., кандидат економічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини, м. Умань, Україна
ORCID: https//orcid.org/ 0000-0001-7035-1170

В умовах комп'ютеризації відбуваються суттєві зміни і в системі бухгалтерського обліку, технології здійснення облікового процесу, складанні звітності, проведенні контролю та управлінні. Організація і планування контролю в умовах комп'ютеризації передбачає вивчення організації системи збору інформації, а також технічне і програмне комп'ютерне забезпечення та ефективне його використання.

Саме впровадження цифрових технологій для оптимізації та автоматизації бухгалтерського обліку є важливим, оскільки дозволяє значно скоротити час, котрий витрачається на обробку бухгалтерських документів. Це збільшує ефективність роботи компанії, знижує ризики помилок та недостовірності даних, суттєво покращує якість облікової інформації та підвищує довіру до фінансової звітності, зменшує навантаження на персонал підприємства, заощаджуючи його від рутинної роботи та дає змогу зосередитись на більш важливих завданнях.

Відповідно до Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України у середовищі цифрової економіки виділяють три основні її складові:

− підтримуюча інфраструктура;
− електронний бізнес або e-business;
− електронна комерція або e-commerce [1].

Для бухгалтера будь-якої установи чи організації важливо, щоб програма максимально відповідала законодавчим нормам ведення бухгалтерського обліку. У програмі повинні бути налаштовані форми документів, стандартизовані шаблони, звіти. Використовуючи одну з таких програм, бухгалтер може комплексно вести облік в організації, формувати кошторис витрат, вести облік основних засобів та малоцінних необоротних матеріальних активів, проводити господарські операції, вести облік зобов'язань, готувати документи та звіти (квартальні та річні), проводити інвентаризацію тощо.

Комп'ютерні програми поділяють на два види – системні та прикладні. Серед системних головне місце займають операційні системи (Windows) та програми, які управляють окремими внутрішніми

та периферійними пристроями або комп'ютеризованим обладнанням у цілому. Серед прикладних виділяють програми загального призначення (текстові редактори) та спеціалізовані програми, призначені для вирішення спеціальних завдань [2].

Програмне забезпечення в бухгалтерському обліку є декількох видів:

– як об'єкт основних засобів – використовується для системних програм, а саме для виконання функціональних завдань комп'ютера;

– як об'єкт нематеріальних активів – використовується тоді, коли купують виключно майнові права на комп'ютерну програму. Для цього підходить програмне забезпечення, що створене спеціально для підприємства, яке згідне з договором про право тиражувати, здавати в оренду, продавати, перешкоджати неправомірному використанню програмного забезпечення;

– як об'єкт роялті – використовується у випадку, коли покупцеві дають змогу використовувати програмне забезпечення без можливості його перепродажу;

– як витрати періоду – застосовується у випадку, якщо підприємство-покупець оплачує послуги з обслуговування програми, але саме програмне забезпечення не купує [3].

Переважна роль функцій обліку та контролю покладена саме в основу концепції інформаційних систем, таких як системи планування ресурсів підприємства – ERP-системи: в її основі лежить принцип створення єдиного сховища даних, в якому міститься вся інформація, накопичена підприємством у процесі ведення господарської діяльності.

Поява і впровадження ERP-систем зумовлена багатьма чинниками:

– розбіжністю аналітики за даними про господарські операції, які подаються різними підрозділами. Наприклад, програмний комплекс з обліку продажів в роздріб налаштований за підрозділами, адміністративні витрати в бухгалтерії – на основі валових показників, а керівництво компанії висловлює бажання бачити розрахунки на основі ABC;

– відсутність у головної компанії детальної інформації про діяльність підрозділів [4].

Отже, перспективи розвитку та впровадження у бухгалтерський облік інформаційних технологій відповідають вимогам сьогодення, що зумовлені розвитком інформаційних технологій. Застосування новітніх технологій вимагає реорганізації бухгалтерського обліку на підприємстві, веде до автоматизації окремих сфер професійної діяльності бухгалтерів і ставить завдання здобуття ними нових вмінь і

навичок, постійного вдосконалення тощо.

Література:

1. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні і у світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент.* 2016. № 6. С. 106–107.
2. Бержанір І. А. Особливості формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення управлінського обліку. *Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики:* збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 18-19 квітня 2019 р.). Мукачево: МДУ, 2019. С. 242–244.
3. Потриваєва Н. В., Козаченко Л. А., Логова О. І. Адаптація бухгалтерського обліку до цифровізації економіки. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз, аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку.* VI Міжнародна науково-практична конференція: тези доповідей. Чернігів. НУ «Чернігівська політехніка». 2020. С. 98–99.
4. Бержанір І. А. Сучасні проблеми бухгалтерського обліку в Україні. *Фінансово-кредитний механізм розвитку економіки та соціальної сфери:* Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 24-25 жовтня 2019 р., м. Кропивницький. К.: «Ексклюзив-Систем», 2019. С. 19–21.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНОЇ ГРУПИ СТИГЛОСТІ ЗА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ

Гамаюнова В.В., доктор сільськогосподарських наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-4151-0299
Бакланова Т. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
ДУ "Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААНУ"
С-ще Полігон, Миколаївського району, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6699-2693

Економічну ефективність вирощування кукурудзи в сучасному землеробстві визначає не лише рівень урожайності, а насамперед, співвідношення витрат і кінцевого фінансового результату, умовно чистого прибутку і рівня рентабельності що формує конкурентоспроможність виробництва. За постійного зростання цін на мінеральні добрива, паливно-мастильні матеріали, засоби захисту